

Manual til kortlægning af miljøforhold hos **busoperatørerne**

Introduktion

Denne manual er én af flere manualer, der beskriver de nærmere omstændigheder omkring kortlægningen til brug for Movias miljøregnskab. Kortlægningen omfatter udelukkende drift m.m. der vedrører kontrakten med Movia. Formålet er at sikre, at oplysninger om miljøforhold indsamles, bearbejdes og afrapporteres på en struktureret og ensartet måde, således at det endelige miljøregnskab bliver validt og sammenligneligt.

Tidsplan

1. Skemaet til brug for kortlægningen sendes på mail fra Movia til operatørerne i **september**. Skemaet kan desuden rekvireres ved henvendelse til Movias kontraktafdeling. Skemaet ligger endvidere på Movias hjemmeside. Det er vigtigt, at der altid tages udgangspunkt i det senest opdaterede kortlægningsskema.
2. Skemaet skal returneres af operatøren senest den **20. oktober**.

Data

- Operatørerne skal registrere data for de seneste 12 måneder, dvs. fra oktober til september.
- Data skal basere sig på det faktiske forbrug, med undtagelse af driftsmidler (kølervæske, olier og ad-Blue), hvor der tages udgangspunkt i det estimerede forbrug.
- Er det undtagelsesvist ikke muligt at skaffe de faktiske data, foretages et kvalificeret skøn. Det kan f.eks. være på grundlag af registreringer og beregninger over typiske driftssituationer. Hvis der er anvendt skøn, skal dette fremgå af notatfeltet ud fra det enkelte punkt. Udgangspunktet for skønnet skal noteres.
- Der kan være situationer, hvor f.eks. service eller klargøring foretages hos underleverandører. I fald at det ikke er muligt at få de nødvendige oplysninger, skal omfanget af underleverandørens ydelser skønnes. Det skal understreges, at *enkeltstående* ydelser (f.eks. større reparationer) ikke skal medtages.
- Brug kortlægningsskemaets automatisk beregnede forholdstal til at identificere eventuelle fejlindtastninger.
- *Alle* punkter i kortlægningsskemaet skal udfyldes.

Kortlægning af miljøforhold

I dette kapitel defineres de nærmere omstændigheder omkring operatørens registrering af miljøforhold. Miljøforhold kan deles op i forhold til input- og output. Der skal med andre ord, indsamles oplysninger om hvilke energiforbrug og materialer der tilføres og hvilke produkter og affaldsmængder der kommer ud.

Anlægsspecifikke oplysninger

For at få et overblik over anlæggenes størrelse skal følgende oplysninger opgøres:

Areal

- Areal og forbrug fra linjespecifikke chaufførfaciliteter medtages ikke, da forbruget herfra ofte er forsvindende lille og kan være meget vanskeligt at opgøre.

Materiel

- Materiellet skal angives i forhold til deres primære garage.
- Antallet af køretøjer skal vægtes, dvs. 11 måneder med 10 køretøjer og 1 måned med 15 køretøjer giver samlet 10,4 køretøjer.
- Angivelsen gælder kun materiel der kører i relation til Movia. Køretøjer der anvendes i regi af Flextrafik skal *ikke* registreres. Såfremt operatøren eksempelvis har turistbusser etc. på anlægget, er det vigtigt at disse ikke indgår i angivelsen.
- "Diesel" dækker over busser der kører på traditionel fossilt diesel, diesel B7, syntetisk diesel og dieselhybrider.
- "Gas" dækker over busser der kører på naturgas, biogas, LPG og gashybrider.
- "Andet brændstof" dækker over brændstof som ikke er defineret i de øvrige kategorier.
- "Elektricitet" dækker udelukkende over 100 % elektriske køretøjer. Dette gælder uanset om busserne har oliefyr eller ej.
- "Off-road diesel" dækker særligt diesel uden adjektiver.
- "Benzin" dækker over benzindrevne køretøjer, herunder benzinhybrider.
- Chauffør-, administrations-, firmabiler der bliver privat beskattet indgår ikke i opgørelsen.

Kørte km

- Kilometerantallet skal angives i forhold til køretøjets primære garage.

Energiforbrug

Elektricitets- og varmemeforbrug medfører en indirekte miljøpåvirkning, idet der udledes CO₂, SO₂ og NO_x ved produktionen.

Elektricitet

- Forbrug af **elektricitet** (kWh) på anlæggets område, samt eventuelt til opvarmning. Opgørelsen er ekskl. forbruget til drift af elbusser og elbiler.

Opvarmning

- Forbrug af **naturgas til opvarmning** (m³) på hele anlægget.
- Forbrug af **træpiller til opvarmning** (ton) af hele anlægget.

- Forbrug af **fyringsolie til opvarmning** (liter) på hele anlægget.
- Forbrug af **fjernvarme til opvarmning** (MWh) på hele anlægget.

Vandforbrug

- Vand til busvask er inklusiv undervognsvask.
- Øvrigt vandforbrug indeholder sanitetsvand.

Brændstofforbrug

Forbruget af brændstof medfører en direkte udledning med udledningen af CO₂, SO₂, NO_x, PM, CO og HC.

- Forbruget skal opgøres i absolutte mængder, samt opdelt på den enkelte linje. Sidstnævnte skal ske til højre i skemaet. I fald de berørte busser kører på flere linjer eller at der ikke er kendskab til de pågældende bussers forbrug, *skal* der foretages et skøn. Det oplyste tal skal *både* indeholde forbruget til selve driften af bussen samt forbruget til opvarmning af bussen ved oliefyret. Det er vigtigt at være opmærksom på sidstnævnte i forbindelse med brugen af brændstofmåleudstyr der er tilkoblet via CAM-BUS systemet.

Driftsmidler

Til driftsmidler henregnes de stoffer, kemikalier og midler, der bruges på værkstedet og i relation til driften.

- Forbruget af kølervæske, olier og ad-Blue er både fra busser og chauffør- og administrationsbiler.
- Modsat de øvrige kategorier hvor det faktiske forbrug registreres, er den indkøbte mængde som skal registreres ved driftsmidler.

Affald

- Affald til **oparbejdning** omfatter affald til genanvendelse inkl. elektronikaffald.
- **Forbrænding** omfatter almindelig brændbart.
- **Særlig behandling** omfatter olie- og kemikalieaffald inkl. spildolie. (Spildolie er farligt affald og lige som alt andet olie- og kemikalieaffald skal det specialbehandles jf. lovgivningen på området. Derefter kan en stor mængde genanvendes). Andre affaldsprodukter som kræver en specialbehandling, før en del af det kan genanvendes og en restfraktion vil gå til forbrænding, deponering eller udledes som spildvand, f.eks. sand og slam fra sandfang, kemikalier etc. indgår ligeledes i denne kategori.
- **Deponering** gælder for det affald som ikke kan genanvendes eller brændes, ej heller efter en særlig behandling – dvs. øvrigt affald.

I fanen "Fraktionsoversigt" i registreringsskemaet findes en oversigt over de forskellige fraktioner og den dertilhørende behandlingsmetode. Fraktionsoversigten har sin oprindelse i miljøstyrelsen og anvendes som den officielle fraktionsinddeling.